

NR
11

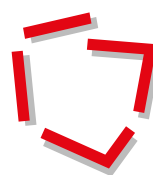
Marzec 2021

Środki finansowe kierowane na leczenie szpitalne w Polsce na tle innych państw europejskich – członków OECD

Patrycja Grebla-Tarasek
Ewelina Kocemba

Warto wiedzieć więcej
Analizy samorządowe

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ISSN 2657-8638

23 grudnia 2020 r. Minister Zdrowia wydał Zarządzenie w sprawie utworzenia Zespołu do spraw przygotowania rozwiązań legislacyjnych dotyczących restrukturyzacji podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne. W odpowiedzi na zapowiadane zmiany właścicielskie dotyczące szpitali, poprzez ich centralizację, Związek Powiatów Polskich podjął liczne interwencje, mające na celu zwrócenie uwagi na podstawowy problem, z jakim boryka się system ochrony zdrowia w Polsce, a jakim jest niewystarczająca liczba środków finansowych przekazywana na realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia.

Jednym z takich działań było przygotowanie, w styczniu 2021 roku, analizy porównawczej pt. „Nakłady na ochronę zdrowia w Polsce na tle innych państw OECD”. Wnioski zawarte we wskazanej analizie, jednoznacznie pokazały, że w Polsce nakłady na ochronę zdrowia są jednymi z najniższych w Europie. Resort zdrowia wysnuł twierdzenie, że pomimo takich niskich nakładów PKB, Polska znajduje się w czołówce krajów europejskich, jeżeli chodzi o środki, które przekazywane są leczenie szpitalne.

Niniejsza analiza stanowi odpowiedź na pytanie, jakie środki finansowe w Polsce kierowane są na leczenie szpitalne na tle innych państw europejskich – członków OECD oraz czy rzeczywiście pozostałe kraje przeznaczają mniej środków na leczenie szpitalne.

Analizą porównawczą objęto 26 państw europejskich, które są członkami OECD.

W 2018 roku udział wydatków na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną wyniósł 2,0 % PKB. Polska, w 2018 roku zajmowała 13 miejsce pod względem PKB przeznaczanego na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną. Średnia dla poddanych analizie państw wyniosła 2,01 % PKB a mediana 2,0 % PKB.

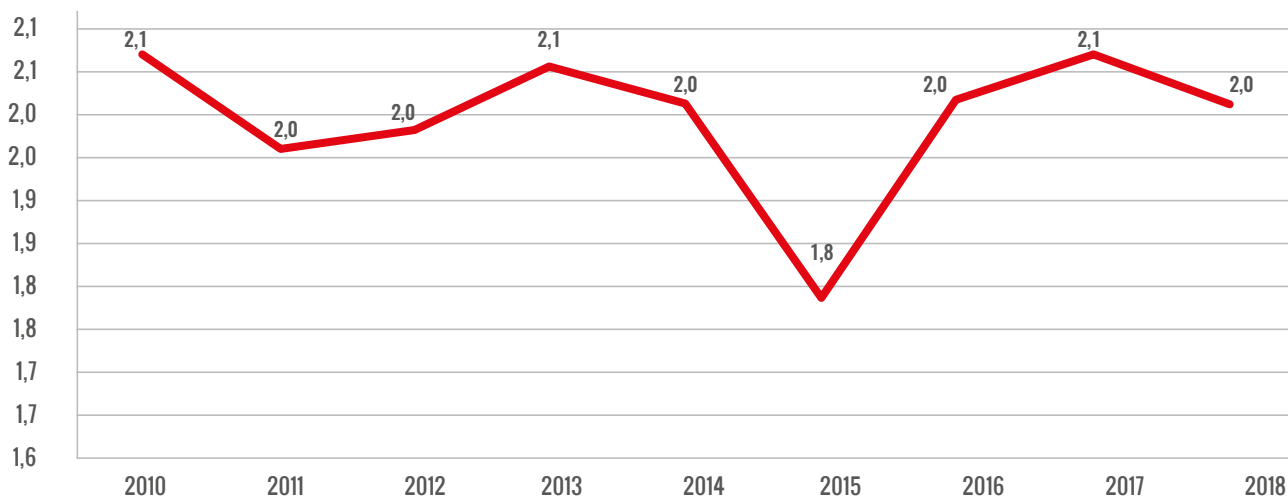
Analizę bieżących publicznych nakładów na opiekę leczniczą i rehabilitacyjną *per capita*, z uwzględnieniem siły nabywczej pieniądza wykazała, że w 2018 roku w Polsce wskaźnik ten wyniósł 672,2\$. Polska pod tym względem znalazła się w 2018 roku na 8 miejscu od końca, podczas gdy średnia dla analizowanej grupy państw wyniosła 941,7\$, a mediana 911,10\$. Z danych OECD wynika, że pod tym względem Polska znacznie odstaje od wysoko rozwiniętych krajów europejskich. Jeżeli spojrzymy na dane, które przedstawiają różnicę w nakładach *per capita*, z uwzględnieniem siły nabywczej pieniądza pomiędzy rokiem 2018 a rokiem 2013, zauważymy, że Polska bardzo powoli zbliża się do osiągnięcia, poziomu porównywalnego z pozostałymi państwami europejskimi.

Inaczej wygląda sytuacja, jeżeli miernikiem są wydatki na mieszkańca w ujęciu nominalnym. Wskaźnik ten został zaprezentowany w złotych polskich i wyniósł w 2018 roku 1 124,2 zł. Biorąc pod uwagę omawiany wskaźnik, w 2018 r., Polska znalazła się na trzecim od końca miejscu, ustępując miejsca jedynie nieznacznie gorszym Węgrom i Łotwie. Średnia dla prezentowanej grupy państw wyniosła 3 296,9 zł, a mediana 3 359,1 zł.

Corocznie więcej środków przeznaczanych na opiekę zdrowotną pochodzi z dobrowolnych systemów płatności. W 2018 roku w Polsce z dobrowolnych systemów płatności za opiekę zdrowotną pochodziło 285,8 zł. W 2018 roku Polacy dołożyli z własnej kieszeni do systemu opieki zdrowotnej 721,9 zł na mieszkańca, z czego jedynie 25,4 zł, tj. 3,52% stanowiły środki przeznaczone na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną.

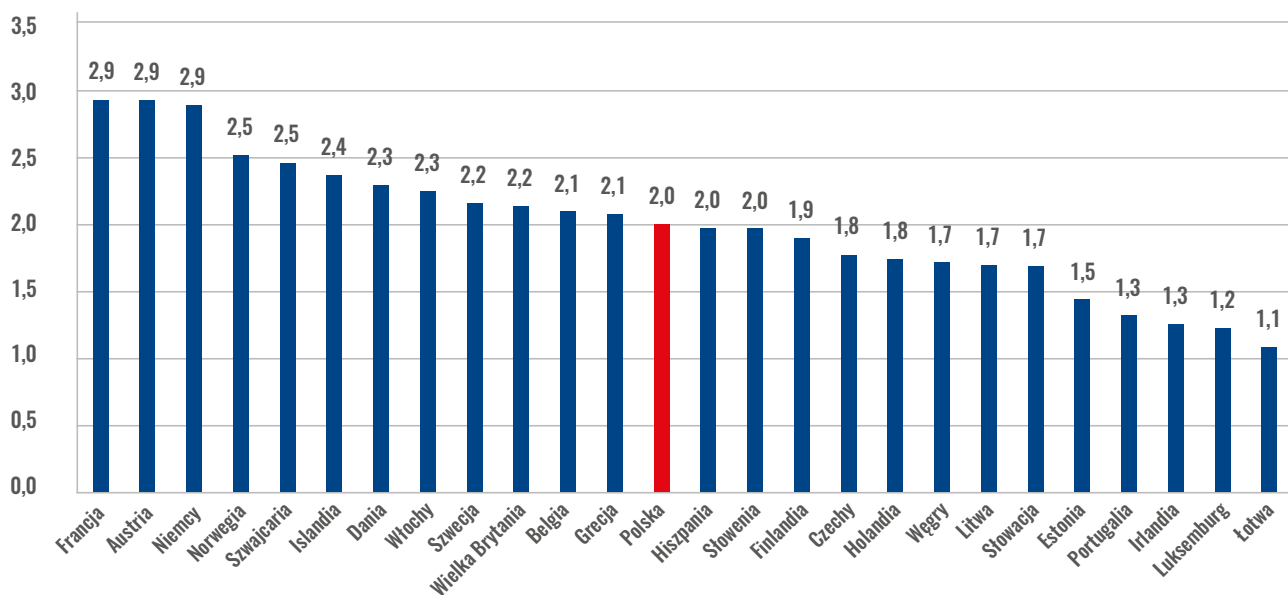
Udział wydatków z PKB na szpitalną opiekę zdrowotną i rehabilitacyjną w Polsce w latach 2010-2018 przyjmowało wartości od 1,8% PKB do 2,1% PKB. W okresie porównawczym średnia środków przeznaczanych na opiekę szpitalną i rehabilitacyjną wyniosła 2,01%. Dane to zaprezentowane zostały na wykresie nr 1.

Wykres 1. Udział wydatków na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną w PKB w latach 2010-2018 (w %)

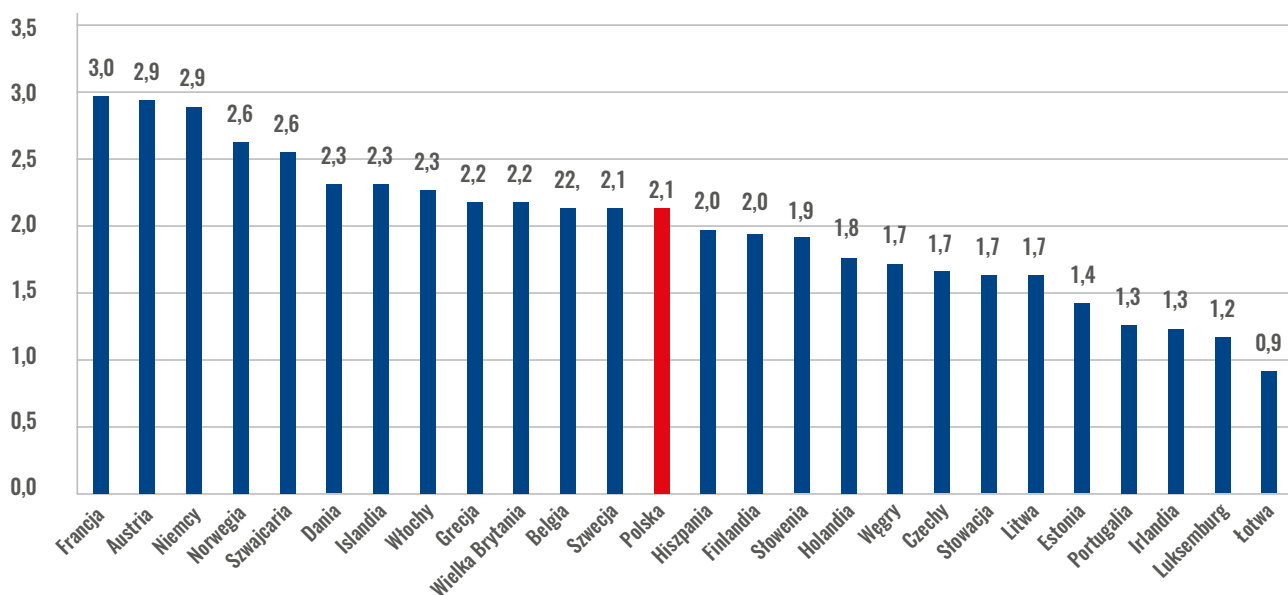
Na tle pozostałych, państw europejskich objętych analizą Polska, w 2018 roku zajmowała 13 miejsce pod względem PKB przeznaczanego na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną. Średnia dla poddanych analizie państw wyniosła 2,01 % PKB a mediana 2,0 % PKB.

Wykres 2. Udział wydatków na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną do PKB w 2018 r. (w %)

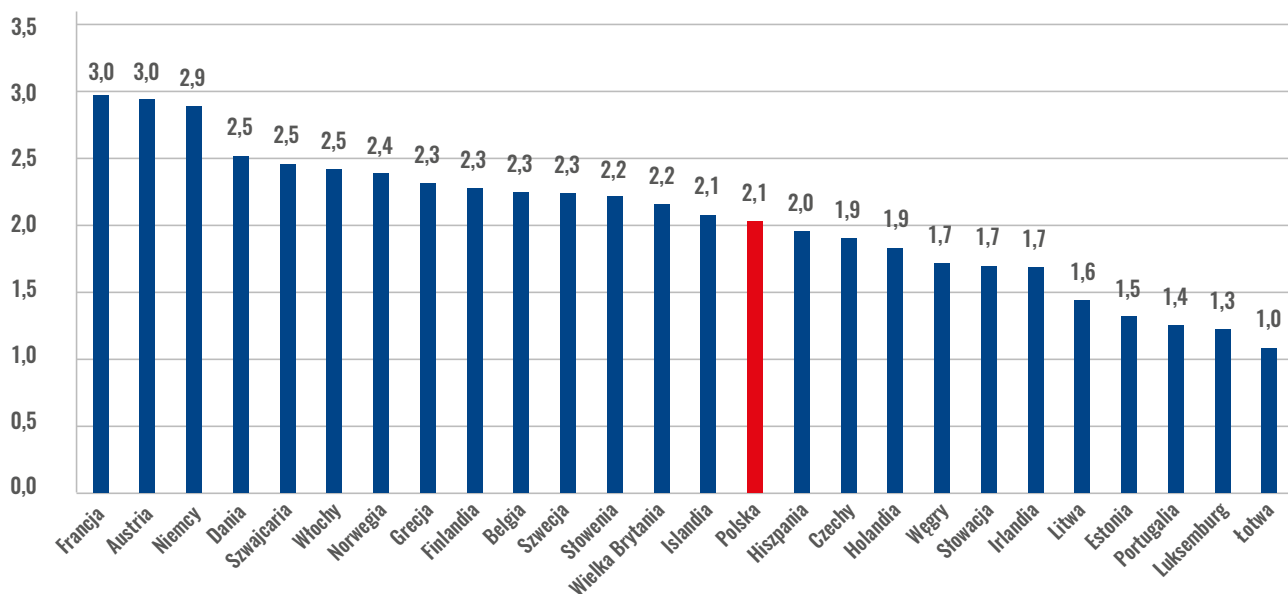
W roku 2017 Polska zajmowała również 13 miejsce pod względem PKB przeznaczanego na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną.

Wykres 3. Udział wydatków na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną do PKB w 2017 r. (w %)

W porównaniu do roku nastąpiło przesunięcie się Polski o dwie pozycje (nie wzięto pod uwagę roku 2010, 2011 i 2012 z uwagi na brak danych dotyczący, niektórych państw objętych analizą, a rok 2013 jest pierwszym rokiem, w którym dane te dla okresu sprawozdawczego są kompletne). W roku 2013 Polska zajmowała 15 miejsce pod względem PKB przeznaczanego na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną. Obrazuje to wykres nr 4.

Wykres 4. Udział wydatków na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną do PKB w 2013 r. (w %)

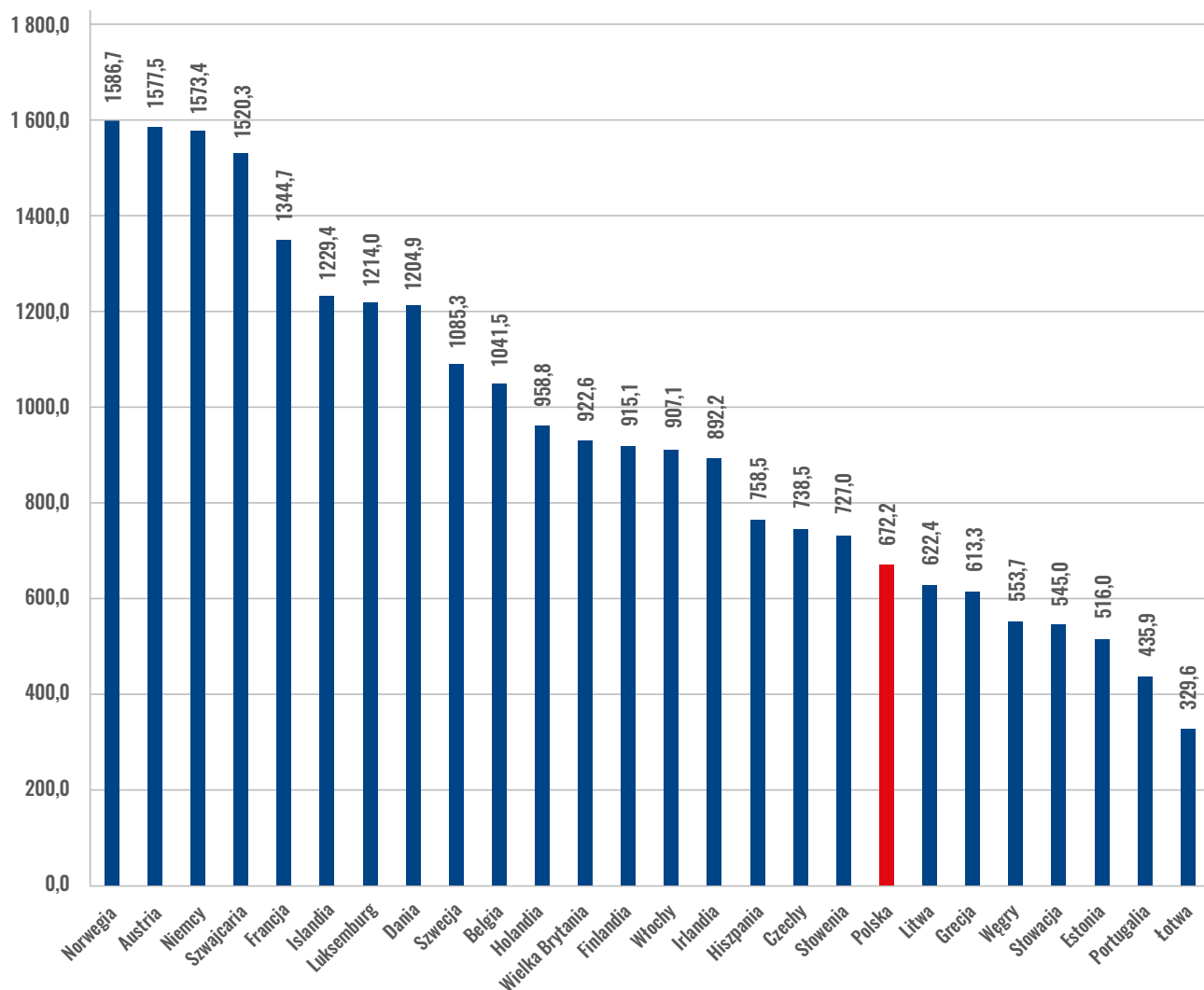

Aby dokonać wnikliwego porównania środków przeznaczanych na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną w Polsce w stosunku do pozostałych krajów europejskich, należy sięgnąć po analizę bieżących publicznych nakładów na opiekę leczniczą i rehabilitacyjną *per capita*, z uwzględnieniem siły nabywczej pieniądza. Wskaźnik prezentowany jest w dolarach amerykańskich.

W 2018 roku w Polsce wskaźnik ten wyniósł 672,2\$. Polska pod tym względem znalazła się w 2018 roku na 8 miejscu od końca, podczas gdy średnia dla analizowanej grupy państw wyniosła 941,7\$, a mediana 911,10\$.

Warto zauważyć, że kraje wysoko rozwinięte przeznaczają ponad dwukrotnie więcej środków na opiekę leczniczą i rehabilitacyjną.

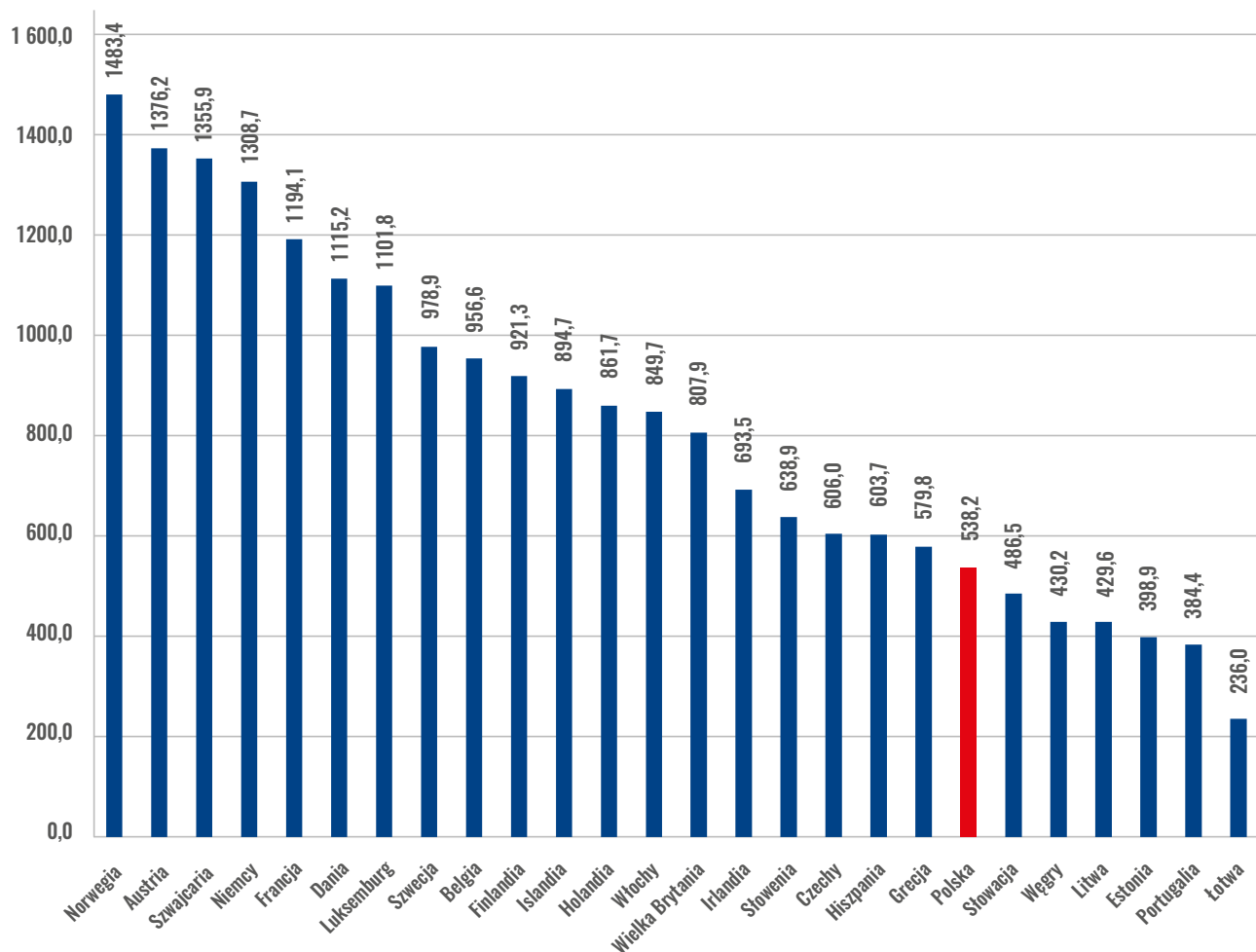
Wykres 5. Nakłady *per capita* z uwzględnieniem siły nabywczej
pieniąda w 2018 r. (w \$)

W porównaniu do 2013 r. Polska nieznacznie poprawiła wynik. Wówczas znajdowała się na 7 miejscu od końca, ze wskaźnikiem wynoszącym 538,2 \$. Średnia dla analizowanej grupy państw w roku 2013 wyniosła 816,6 \$, a mediana 828,8 \$. Obrazuje to wykres nr 6.

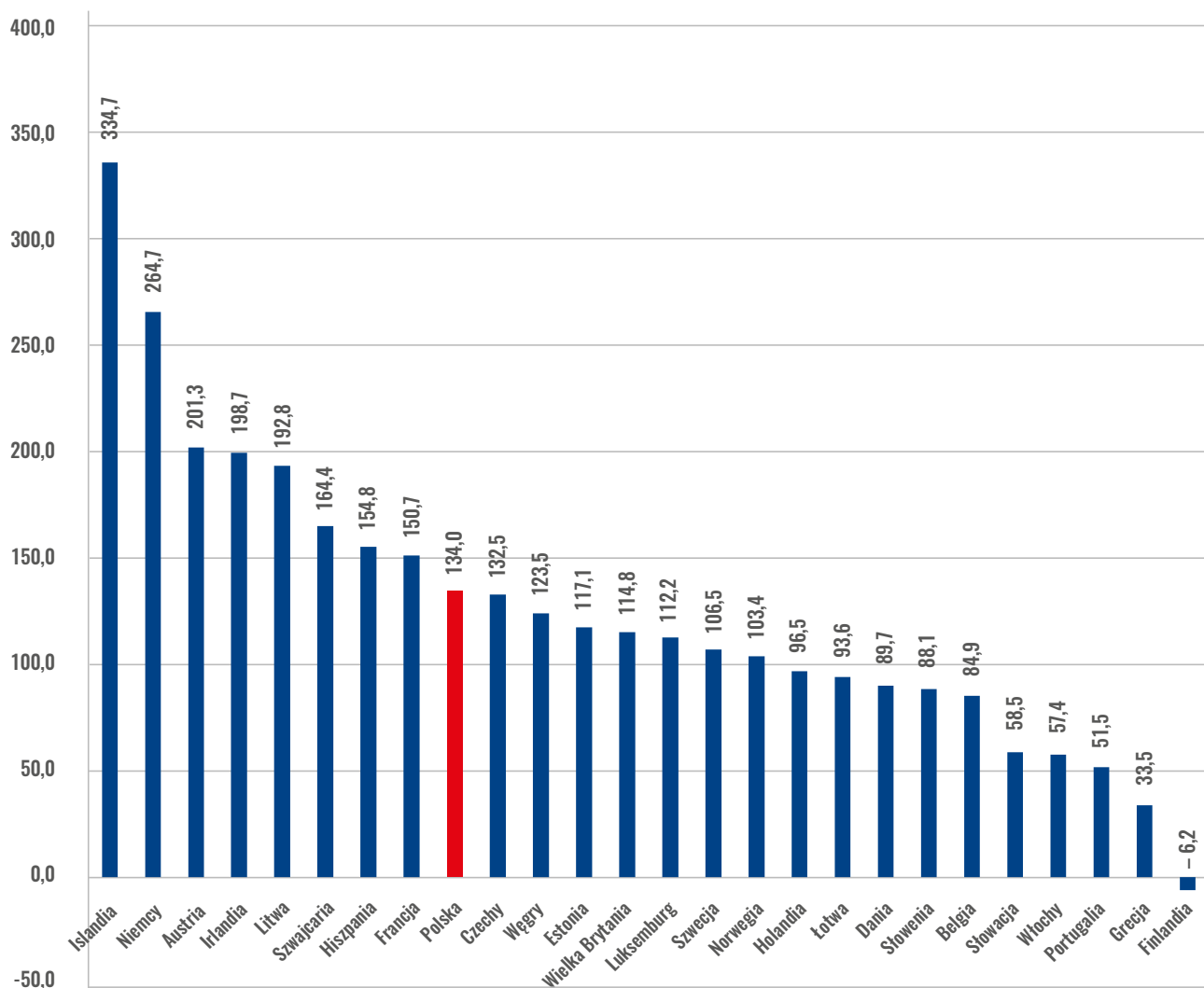
Wykres 6. Nakłady *per capita* z uwzględnieniem siły nabywczej pieniądza w 2013 r. (w \$)

Analizując dane, które przedstawiają różnicę w nakładach *per capita*, z uwzględnieniem siły nabywczej pieniądza pomiędzy rokiem 2018 a rokiem 2013, zauważymy, że Polska bardzo powoli zbliża się do osiągnięcia, poziomu porównywalnego z pozostałymi państwami europejskimi. Szczegółowo przedstawione zostało to na wykresie nr 7.

Wykres 7. Nakłady *per capita* z uwzględnieniem siły nabywczej pieniądza różnica pomiędzy 2018 a 2013 rokiem (w \$)

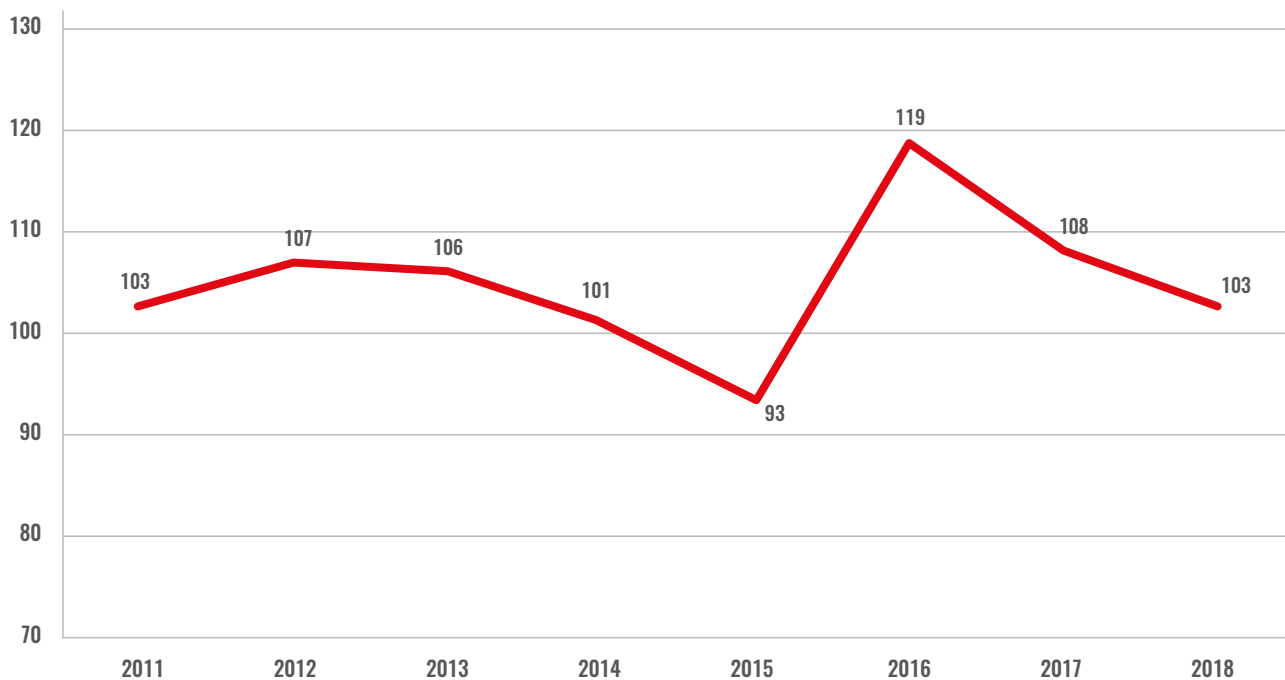

Analizując wskazane dane można zauważyć, że w Polsce w latach 2013-2018 nakłady na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną wzrosły o 134,0 \$. W tym czasie średnia dla porównywanych państw wyniosła 125,1 \$ a mediana 113,5 \$.

Taki kierunek oznaczający wzrost z pewnością uznać trzeba za tendencję pozytywną, jednak należy również zauważyć, że niektóre z krajów wysokorozwiniętych w tym czasie zwiększyły swoje nakłady o kwoty dwukrotnie wyższe od Polski, co wpłynęło na powiększenie dystansu pomiędzy Polską, a tymi krajami.

Dynamika wzrostu nakładów na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną w okresie 2010-2018 przedstawia się następująco.

Wykres 8. Udział wydatków na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną w PKB w latach 2010-2018 (w %)

Gorzej wygląda sytuacja w przypadku nakładów nominalnych na leczenie szpitalne. Prezentowany wskaźnik w 2018 roku wynosi dla Polski 1 124,2 zł.

Dla potrzeb tej analizy, kwoty podane w lokalnych walutach, zostały przeliczone na złotówki, po średnim kursie na koniec każdego roku, którego dotyczą prezentowane dane. Dane te prezentuje tabela numer 1.

Tabela 1. Nakłady na ochronę zdrowia na mieszkańca, w ujęciu nominalnym po średnim kursie na koniec każdego roku (w zł)

Kraj \ Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Austria	4 243,2	4 837,1	4 675,0	4 703,9	4 938,6	5 011,8	5 350,8	5 164,8	5 512,7
Belgia	2 875,8	3 367,5	3 221,9	3 325,3	3 452,5	3 629,7	3 744,8	3 516,4	3 641,5
Czechy	1 187,4	1 324,4	1 223,8	1 139,4	1 144,6	1 154,4	1 205,9	1 305,4	1 492,1
Dania	4 708,1	5 115,5	4 803,3	4 863,7	4 988,9	5 050,9	5 331,7	4 923,1	5 134,1
Estonia	720,8	829,2	819,5	872,9	967,7	1 012,9	1 073,1	1 087,0	1 229,4
Finlandia	2 873,7	3 477,7	3 367,1	3 578,3	3 662,5	3 522,8	3 555,2	3 348,0	3 478,2
Francja	3 630,4	4 106,3	3 866,2	4 000,0	4 160,6	4 196,3	4 494,0	4 280,3	4 452,4
Grecja	2 442,2	1 993,8	1 957,9	1 594,3	1 480,6	1 443,5	1 650,0	1 536,4	1 545,5
Hiszpania	1 798,4	2 040,5	1 825,7	1 797,5	1 893,4	2 048,6	2 150,4	2 072,3	2 196,9
Holandia	3 022,4	3 191,4	2 998,9	3 019,0	3 103,5	3 158,5	3 321,7	3 210,1	3 395,5
Irlandia		2 973,7	2 739,4	2 675,5	2 864,6	2 961,6	3 222,5	3 227,5	3 602,8
Islandia	2 976,3	3 181,8	2 917,1	3 329,3	3 823,5	4 726,9	6 109,6	5 898,5	6 062,7
Litwa	643,1	804,3	796,7	777,8	830,0	915,4	1 086,6	1 029,2	1 190,7
Luksemburg	5 240,5	5 561,3	4 606,0	4 661,8	4 764,0	4 766,3	4 953,3	4 724,8	5 225,2
Łotwa	444,4	467,0	434,2	486,6	486,8	522,5	555,4	542,8	714,8
Niemcy	3 671,6	4 228,7	4 011,5	4 202,4	4 486,4	4 612,3	4 932,9	4 742,1	5 030,1
Norwegia	6 761,4	7 760,6	7 831,3	7 230,6	7 279,5	7 223,8	8 180,9	6 973,1	7 295,9
Polska	784,8	807,6	848,6	894,6	911,2	847,1	988,7	1 083,4	1 124,2
Portugalia	1 036,5	1 078,4	950,9	976,1	1 011,4	997,1	1 051,0	1 018,2	1 135,9
Słowacja	739,5	898,1	855,2	966,2	1 029,3	1 087,6	1 131,1	1 070,7	1 203,4
Słowenia	1 596,4	1 796,5	1 616,2	1 642,3	1 635,3	1 625,9	1 801,7	1 674,0	1 881,3
Szwajcaria	5 559,2	6 425,3	6 485,3	6 613,2	6 896,9	7 886,9	8 130,5	7 259,1	7 666,1
Szwecja	3 710,8	4 291,1	4 196,1	4 216,2	4 201,5	4 428,3	4 424,9	4 187,0	4 339,5
Węgry	632,8	651,0	694,0	732,2	767,4	828,0	908,0	929,6	1 008,8
Wielka Brytania				3 021,4	3 424,8	3 760,1	3 411,3	3 224,4	3 322,6
Włochy			2 802,6	2 721,1	2 753,4	2 731,0	2 867,7	2 722,0	2 835,8
Mediana	2 873,7	3 077,7	2 802,6	2 870,0	2 984,0	3 060,0	3 272,1	3 217,2	3 359,1
Średnia	2 665,2	2 967,0	2 821,8	2 847,8	2 960,0	3 082,7	3 293,6	3 105,8	3 296,9

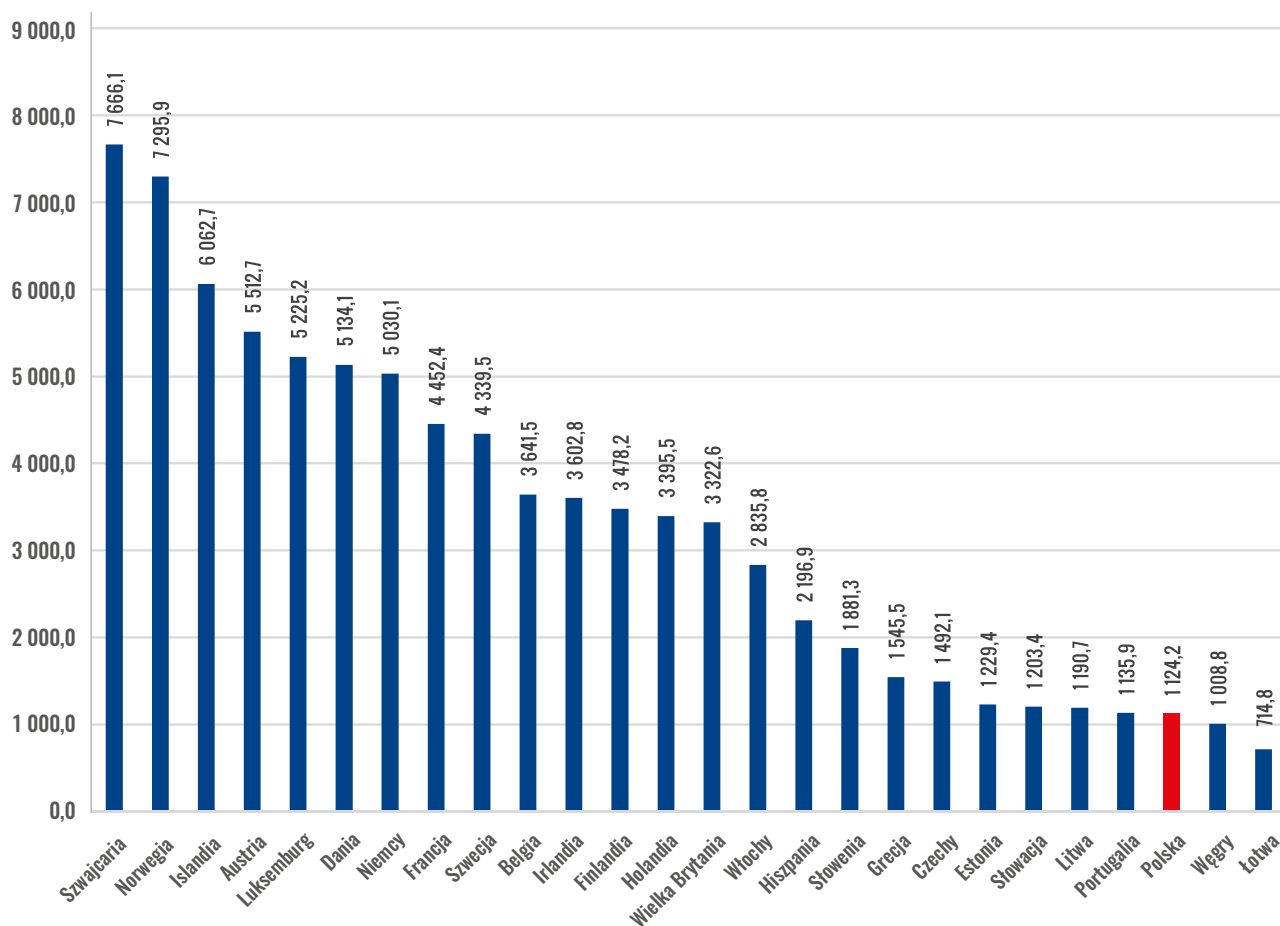
**Tabela 2. Nakłady na ochronę zdrowia na mieszkańca, w ujęciu nominalnym
po średnim kursie na koniec 2018 roku (w zł)**

Kraj \ Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Austria	4 607,1	4 709,2	4 917,2	4 877,2	4 982,3	5 057,1	5 200,8	5 324,7	5 512,7
Belgia	3 122,5	3 278,5	3 388,9	3 447,8	3 483,0	3 662,5	3 639,8	3 625,2	3 641,5
Czechy	1 257,3	1 294,9	1 256,1	1 259,9	1 245,9	1 224,7	1 232,4	1 338,2	1 492,1
Dania	5 103,3	4 958,7	5 047,8	5 037,8	5 018,6	5 093,3	5 159,6	5 061,0	5 134,1
Estonia	782,7	807,2	862,0	905,1	976,2	1 022,1	1 043,0	1 120,6	1 229,4
Finlandia	3 120,2	3 385,7	3 541,5	3 710,2	3 694,9	3 554,6	3 455,6	3 451,6	3 478,2
Francja	3 941,8	3 997,8	4 066,4	4 147,4	4 197,4	4 234,2	4 368,0	4 412,8	4 452,4
Grecja	2 651,7	1 941,1	2 059,3	1 653,0	1 493,7	1 456,5	1 603,8	1 583,9	1 545,5
Hiszpania	1 952,7	1 986,6	1 920,3	1 863,7	1 910,2	2 067,1	2 090,2	2 136,4	2 196,9
Holandia	3 281,6	3 107,1	3 154,3	3 130,2	3 130,9	3 187,0	3 228,6	3 309,5	3 395,5
Irlandia		2 895,1	2 881,4	2 774,1	2 889,9	2 988,4	3 132,2	3 327,4	3 602,8
Islandia	3 731,2	3 694,1	3 925,0	4 107,7	4 467,0	5 059,6	5 309,8	5 709,0	6 062,7
Litwa	698,3	783,1	838,0	806,4	837,3	923,7	1 056,2	1 061,1	1 190,7
Luksemburg	5 690,0	5 414,2	4 844,7	4 833,6	4 806,1	4 809,3	4 814,5	4 871,1	5 225,2
Łotwa	482,6	454,7	456,7	504,6	491,1	527,2	539,8	559,6	714,8
Niemcy	3 986,5	4 116,9	4 219,3	4 357,2	4 526,1	4 653,9	4 794,6	4 888,9	5 030,1
Norwegia	5 766,8	5 913,4	6 100,6	6 313,9	6 649,2	7 051,0	7 268,3	7 114,6	7 295,9
Polska	784,8	807,6	848,6	894,6	911,2	847,1	988,7	1 083,4	1 124,2
Portugalia	1 125,4	1 049,9	1 000,2	1 012,0	1 020,4	1 006,1	1 021,6	1 049,7	1 135,9
Słowacja	803,0	874,4	899,5	1 001,8	1 038,4	1 097,5	1 099,4	1 103,9	1 203,4
Słowenia	1 733,3	1 748,9	1 699,9	1 702,9	1 649,8	1 640,6	1 751,2	1 725,9	1 881,3
Szwajcaria	6 706,0	6 749,5	7 308,3	7 463,9	7 425,9	7 641,0	7 536,7	7 766,6	7 666,1
Szwecja	3 530,9	3 641,8	3 705,7	3 773,4	3 894,6	4 004,1	4 024,5	4 145,6	4 339,5
Węgry	596,6	614,3	665,0	702,1	759,3	815,4	855,0	925,8	1 008,8
Wielka Brytania				2 904,2	3 001,6	3 112,4	3 175,9	3 285,7	3 322,6
Włochy			2 947,8	2 821,3	2 777,7	2 755,6	2 787,3	2 806,2	2 835,8
Mediana	3 120,2	3 001,1	2 947,8	2 862,7	2 945,8	3 050,4	3 154,1	3 297,6	3 359,1
Średnia	2 845,9	2 842,7	2 902,2	2 923,3	2 972,3	3 057,4	3 122,2	3 184,2	3 296,9

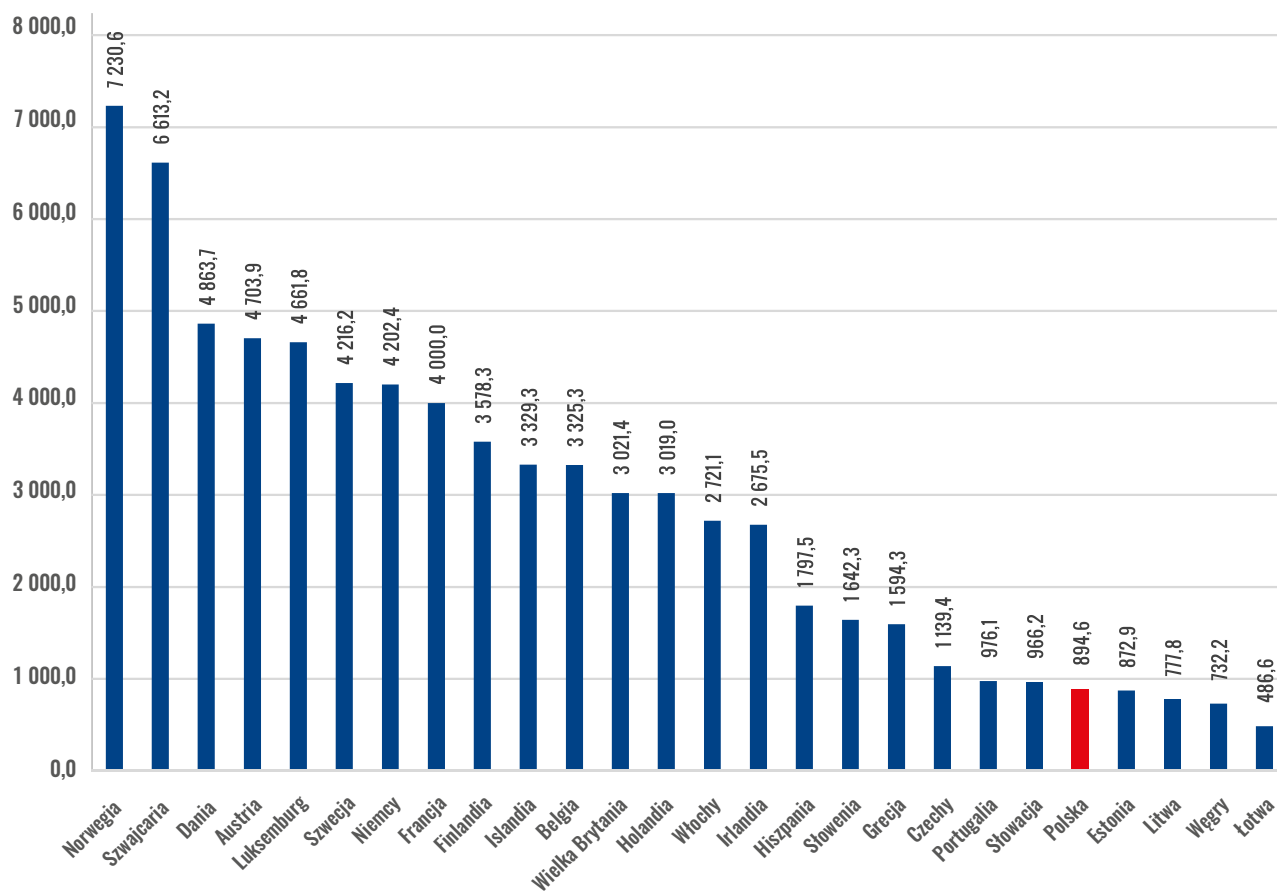
Biorąc pod uwagę omawiany wskaźnik, w 2018 r., Polska znalazła się na trzecim miejscu od końca ustępując miejsca jedynie nieznacznie gorszym Węgrom i Łotwie. Dane te obrazuje wykres nr 9.

Wykres 9. Nakłady na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną na mieszkańca, w ujęciu nominalnym w roku 2018 (w zł)

Dla porównania zaprezentowane zostały również dane z roku 2013. Polska zajmowała wówczas 5 miejsce od końca, jeżeli chodzi o nakłady na opiekę leczniczą i rehabilitacyjną na mieszkańca. Oznacza to, że na przestrzeni prezentowanych lat zdążył nas wyprzedzić Litwa i Estonia.

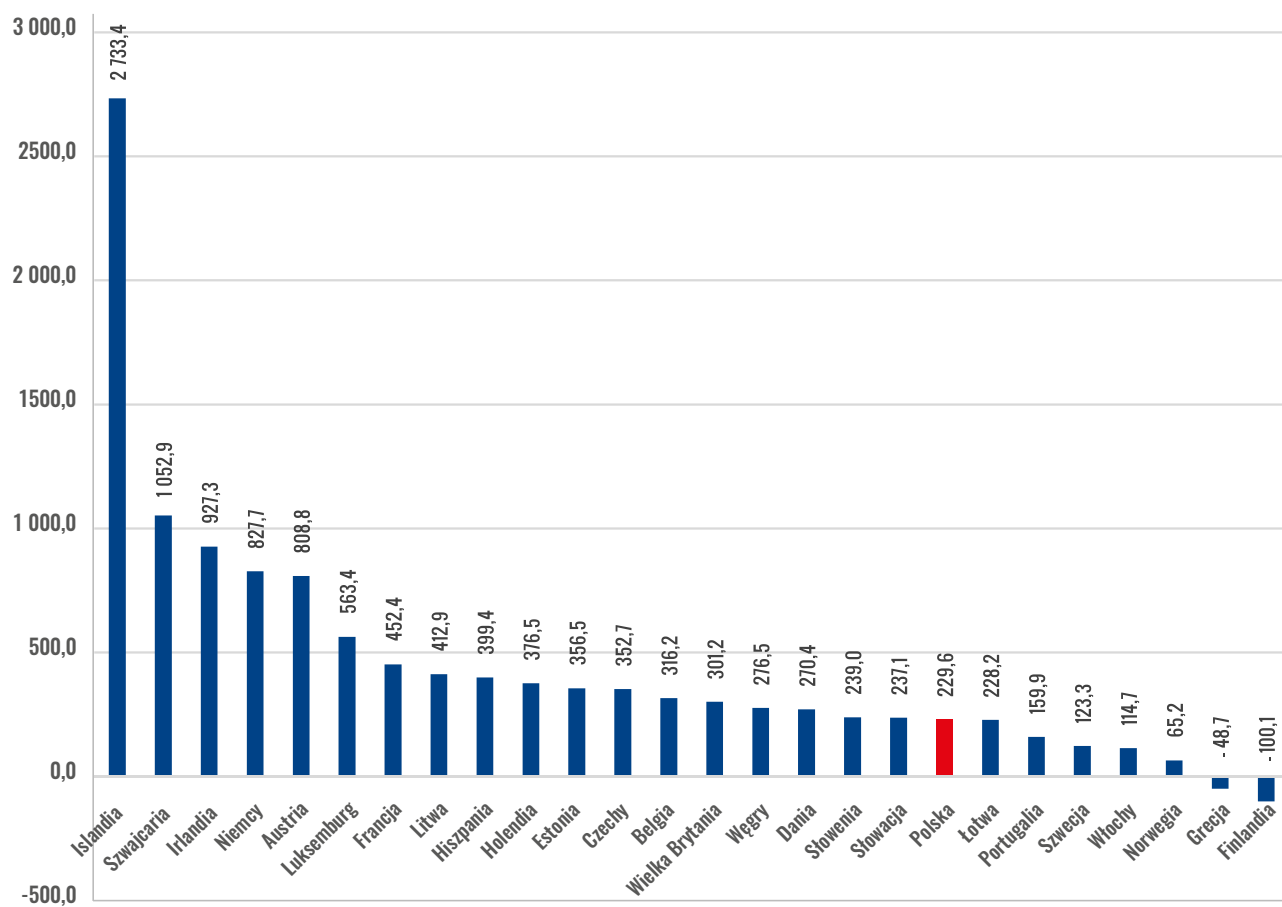
Wykres 10. Nakłady na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną na mieszkańca, w ujęciu nominalnym w roku 2013 (w zł)

Niestety trzeba też zauważyć, że dystans pomiędzy Polską, a krajami wysokorozwiniętymi pogłębia się, co obrazuje wykres nr 11. Dane przedstawione na wykresie pochodzą z tabeli nr 1, co oznacza, że kwoty podane w lokalnych walutach, zostały przeliczone na złotówki, po średnim kursie na koniec roku 2013 i 2018.

Wykres 11. Nakłady na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną na mieszkańca, w ujęciu nominalnym – różnica 2013 do 2018 roku (w zł)

Różnica pomiędzy 2018 a 2013 rokiem, jeżeli chodzi o wartość nakładów na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną na mieszkańca, wyniosła w Polsce 229,6 zł, podczas gdy średnia dla prezentowanych krajów to 449,1 zł a mediana 308,7 zł.

Aby mieć pełny ogłęd na sytuację finansowania szpitalnej opieki leczniczej i rehabilitacyjnej w Polsce, należy również spojrzeć na dobrowolne systemy płatności na opiekę leczniczą i rehabilitacyjną.

Corocznie więcej środków przeznaczanych na opiekę zdrowotną pochodzi z dobrowolnych systemów płatności za opiekę zdrowotną. W 2018 roku w Polsce z dobrowolnych systemów płatności za opiekę zdrowotną pochodziło 285,8 zł na jednego mieszkańca.

W roku 2018 tylko 51,8 zł z tego źródła przeznaczonych zostało na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną, podczas gdy w tym samym roku 162,4 zł na jednego mieszkańca trafiło do ambulatoryjnej opieki leczniczej i rehabilitacyjnej.

Analizie warto poddać również wskaźnik domowych płatności z własnej kieszeni przeznaczany na zdrowie. W 2018 roku z domowych płatności z własnej kieszeni wydatki bieżące na ochronę zdrowia wynosiły 721,9 zł na mieszkańca, z czego jedynie 25,4 zł, tj. 3,52% stanowiły środków przeznaczonych na szpitalną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną a 161,8 zł, tj. 22,41% środki przeznaczone na ambulatoryjną opiekę leczniczą i rehabilitacyjną.

Innymi słowy stosunkowo niskie nakłady na ambulatoryjną opiekę specjalistyczną w ramach publicznego systemu ochrony zdrowia są częściowo rekompensowane poprzez finansowanie tych świadczeń w ramach dobrowolnych ubezpieczeń oraz płaceniem przez pacjentów za wizyty prywatne, co praktycznie nie ma miejsca w przypadku lecznictwa szpitalnego.

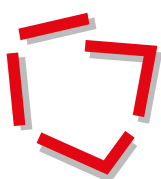

Copyright by
Związek Powiatów Polskich

Warto wiedzieć więcej
Analizy samorządowe

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ISSN 2657-8638

Wydawca:
Związek Powiatów Polskich
Pałac Kultury i Nauki (27 piętro, pokój 2704)
00-901 Warszawa, Plac Defilad 1
www.zpp.pl
tel. +48 22 656 63 34
fax +48 22 656 63 33